УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ
75 років
Службі Народові

СВОБОДА

SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 74125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXVI. Ч. 228. TWO SECTIONS (SECTION 1) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 13-го ГРУДНЯ (DECEMBER) 1969 No. 228. VOL. LXXVI.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

П'ятниця, 12 грудня 1969

В АМЕРИЦІ

АСТРОНАВТИ „АПОЛЛО 13" Джеймс А. Ловелл, Томас К. Меттінґлі і Фред В. Гейзі мають почати 12 березня 1970-го року третю подорож на Місяць. Вони мають осісти між горбками на місячній верховині. Астронавти „Аполло 11 і 12" осідали на рівнині. Під час третьої подорожі до цього сателіта Землі астронавти „Аполло 13" мають досліджувати гористий район Місяця, який цікавіший для науковців від місячних рівнин. Астронавти Аполло 12 10 грудня залишили карантену і вперше могли привітатися зі своїми родинами, яких вони не бачили майже місяць, бо 14-го листопада відлетіли на Місяць.

ГОЛОВА ФОРДОВОЇ МОТОРОВОЇ КОМПАНІЇ Генрі Форд 2-ий заявив на пресовій конференції, що він в імені ним очолюваної фірми зобов'язується „збільшити змагання до того, щоб якнайбільше зменшити занечищування повітря димом із своїх авт та своїх фабрик". Форд сказав, що справа чистого повітря дуже важна, і що вона повинна бути позитивно розв'язана в найближчих роках. Генрі Форд обіцяв, що старатиметься підкріпити свою заяву також ділами, використовуючи наукові, інженерські і продуктивні засоби своєї Моторової Компанії. Вже в найближчому часі почнуться сотки випробувань нових авт, які випускають малу кількість диму.

ВІЦЕ - ПРЕЗИДЕНТ СПІРО ЕҐНЮ, промовляючи на бенкеті в пошану свого покійного батька Теодора Спіро Еґню в Балтиморі, критикував шкільну американську систему, яка спричиняє відчуження американської молоді від суспільства. На думку віце - президента, американська молодь бунтується не тому, що старше громадянство живе в гіпокризії і прихильне расизмові, ані не тому, що триває війна у В'єтнамі, але тому, що до цього спричиняються найкращі інтенції старшого суспільства та американські інституції, які тримають молодь здалеку від відповідальности, підкреслюючи той факт, що тільки академічна освіта дає право брати участь в житті суспільства ЗСА.

ҐАРДНЕР КРИТИКУЄ НІКСОНА ЗА ТЕ, що замало виконує свою функцію провідника своєї країни. Ґарднер був давніше секретарем здоров'я, освіти й добродійности, а тепер він є головою Міської Коаліції. Він закидає Президентові Ніксонові те, що не дбає про важливі внутрішні проблеми так, як це він зробив, обороняючи номінацію судді Гейнсворта на члена Найвищого Суду ЗСА. Президент повинен, як думає Ґарднер, так само енерґічно обороняти свої законопроєкти про внутрішні справи, як це робив в справі оборонних ракет, так званих Сейфґард. Президент на перше місце повинен поставити внутрішні проблеми — як провідник цілої країни.

МІСТОГОЛОВА ФЕДЕРАЛЬНОЇ РЕЗЕРВОВОЇ РАДИ Дж. Л. Робертсон, промовляючи на відкритті нового центру, сказав, що американці мусять зрозуміти, що не можна сподіватися менших відсотків від позичок, поки не буде переможена інфляція, яку треба конче зліквідувати навіть якби треба було вжити ще гостріших, як досі, засобів. Робертсон говорив про „інфляційну психозу", бо люди щораз більше позичають, щораз більше шукають нових кредитів та платять дорожчі ціни за речі, куплені на кредит. Вони це роблять, бо вірять, що все буде ще дорожче і це є ця „інфляційна недуга", яку треба вилікувати.

У СВІТІ

АПОСТОЛЬСЬКА СТОЛИЦЯ ОПРИЛЮДНИЛА документ, виготовлений Секретаріятом для сприяння християнській єдності — про покращання відносин між католиками і жидами. Строго засуджуючи антисемітизм, як антихристіянський прояв, підкреслюється в тому документі схожість у богослужбах жидів і християн, вартість Старого Завіту, жидівське походження Христа, віру в одного Бога жидів і християн та інші схожості. Поручається католикам поліпшувати взаємини з жидами також спільними з ними молитвами.

СОВЄТСЬКИЙ ТАСС ПРОГОЛОСИВ короткий комунікат про осягнення порозуміння на американсько - совєтській конференції у Гельсинках щодо денного порядку конференції у справі припинення перегонів у прадукції та обопільної редукції зброї масового винищування. Не сказано ще, де й коли розпічнеться та ділова конференція ЗСА і СССР.

ПОЛІТИЧНА КОМІСІЯ ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЙ ПРИЙНЯЛА в минулу середу 58 голосами проти 3-х при 35-ох, що стрималися, про заборону також слізного й протирослинного газів, що їх ЗСА вживають у В'єтнамі. Такі гази, каже резолюція, підпадають під категорію всіх інших, що їх заборонила Женевська конференція з 1925 року. „Проти" голосувала й Америка, яка заперечує, наче б слізний і протирослинний гази були заборонені Женевською конвенцією та яка не підпорядкується тій резолюції.

В АФРИКАНСЬКІЙ ДЕРЖАВІ ДАГОМЕЇ ПЕРЕВЕДЕНО за останніх 6 років вже п'ятий з черги державний переворот, який цим разом скинув з влади президента Еміля Дерлін-Зензу та встановив владу шефа штабу, полк. Моріса Куандет. Магоней, величиною стейту Теннесі з несповна двома мільйонами населення, дістав самостійність в 1960 році. Всі 5 переворотів перевели там військовики.

ШВЕДСЬКИЙ КОРОЛЬ ҐУСТАВ АДОЛЬФ VI ПЕРЕДАВ на урочистій церемонії пов'язані з нагородою Нобля медалі, дипломи і чеки чотирьом американцям, двом норвежцям, одному англійцеві, одному голляндцеві й одному ірляндцеві. Ті нагороди стосувалися ділянок медицини, математики, фізики й літератури. Ґустав Адольф VI має 87 літ.

НА НОВОГО АМБАСАДОРА ЗСА У ГРЕЦІЇ БУВ призначений професійний доплomат Генрі Таска. Однак американський Сенат відклав затвердження його до часу, коли вирішиться справа акції Данії, Швеції, Норвеґії і Британії, щоб виключити Грецію з 18-тичленної Европейської Ради. Нюйоркський сенатор Чарльс Ґуделл, республіканець ліберального крила з Ню Йорку застерігся, що ніхто не квестіонує кваліфікацій Генрі Таски, але йдеться про демонстрацію проти теперішнього диктаторського режиму в Греції.

ЗАХІДНЮ ЕВРОПУ НАВІСТИЛА епідемія „азійської флю" чи пак „гонґ-конґської грипи". Хворіють тісю недугою четверта частина Франції й Італії, одна третя Еспанії й тисячі людей в Німеччині, Портуґалії й Британії. Переповнені шпиталі й клініки, лікарі мають повні руки роботи, а хто не хоче шукати лікарської поради — лікує себе або аспірином або алькоголем.

РУКАВИЦІ ЗАВЕЛИ ЇХ ДО КАРАНТЕНИ

На цій світлині чотири науковці, які мусіли піти до карантени в Гюстоні в Тексасі після того, як вони брали в руки матеріял, привезений астронавтами „Аполло 12", маючи на руках гумові рукавиці, які не були певні щодо ізоляції. Науковці, зліва направо: д-р Кліффорд Френд, д-р Робін Бретт, д-р Джозеф Зарінґер й Расселл Гармон.

Сенат схвалив податковий і пенсійний законопроєкти

Вашингтон. 11-го грудня Сенат більшістю 69 до 22-ох голосів схвалив широкий податковий законопроєкт, до якого доданий і законопроєкт про збільшення на 15 відсотків пенсій соціяльного забезпечення. Та немає ентузіязму з цього приводу, хоч поважна більшість підтримала ці законопроєкти, бо більшість сенаторів знає, що вони ділали не на те, щоб дійсно зменшити податки та збільшити пенсії, бо Президент заповів, що поставить „вето" проти законопроєкту, в якому пенсії будуть збільшені на 15 відсотків, а податки будуть зменшені тим способом, що звільнені від оподаткування суми будуть збільшені зі 600 долярів до 800 долярів. Між сенаторами знайшовся один, який назвав по імені акцію Сенату, і який відмовився брати участь в спільній Палатно-Сенатській Конференції, яка має узгіднювати різниці між законопроєктами, що їх прийняли Сенат і Палата. Сенатор республіканець Джан Дж. Вілліямс із Делевару заявив, що він не міг би обороняти на Конференції сенатського законопроєкту, який ухвалювали сенатори для ефекту на виборців, бо знали, що Ніксон не підпише цих проєктів. Тепер ще є надія на те, що спільна Конференція зможе змінити ці проєкти так компромісово, що президент Ніксон, який має дістати ці податково-пенсійні проєкти перед Різдвом, їх підпише. Щоб так сталося, треба збільшити пенсії на менше, як на 15 відсотків, і суми, звільнені від оподаткування збільшити на менше, як на 200 долярів від особи.

Головний прокуратор виявляє, що стейтові й міські урядовці в Ню Джерзі підтримували злочинців

Вашингтон. — Головний прокуратор Джан Н. Мітчелл, промовляючи на зборах Товариств Інвестиційних Банкірів, несподівано для працівників Департаменту Справедливости виявив те, що за кілька днів будуть масові оскарження стейтових і міських урядовців в тому що вони мали зв'язки з організованими в Мафії злочинцями. Головний прокуратор казав, що для нього це „дуже неприємно звітувати про те, що добре зорганізовані синдикати злочинців були під опікою стейтових або місцевих урядовців". Він додав, що корупція дійшла навіть до рядів федеральних урядовців, бо „велика частина працівників федерального податкового уряду була контрольована злочинцями".

Ювілейна кампанія УНСоюзу проходить у грудні з помітним успіхом

Джерзі Сити, Н. Дж. — З Організаційного відділу УНСоюзу повідомляють, що впродовж перших десяти днів грудня до Головної канцелярії вплинуло 150 аплікацій нових членів УНСоюзу. Як на перші дні місяця, це число є порівнюючи високе і заповідає великий успіх у цьому останньому місяці кампанії і року. За одинадцять місяців цього року УНСоюз придбав кругло 4,450 членів. Здобуток грудня підніс це число до 4,600 й так ще тільки 400 членів бракує до повного числа 5,000.

В грудні особливо відзначилися випробувані союзові діячі Володимир Квас, директор „Союзівки" і голова та основник місцевого Відділу, який придбав в цім році вже понад 50 членів.; Іван Чопко з Елмайри, якого п'ять нових щойно придбаних членів доповнює його цьогорічний здобуток до 20 членів; головний радний Тарас Шпікула з Чикаґо, який прислав три аплікації, що разом з його дотеперішніми здобутками дають імпонуюче число 53 членів; Юліян Баранюк з Нюарку, який свій здобуток доповнив до 21 членів; Михайло Захарко з Менвил, який також в грудні доповнив число своїх своїх членів до 25; Михайло Семків з Чиґака, якого чотири грудневі члени доповнили його річний здобуток до 58; Михайло Отрок з Нюарку, який в грудні дійшов до 40 членів та цілий ряд інших відомих союзових діячів, як д-р Іван Скальчук з Філядельфії, який в грудні дійшов до 22 членів; Володимир Гірняк з Рочестеру, який здобув 31 членів; Михайло Гентиш з Магоной Ситі; Василь Мандзій з Йонкерс та інші, які вже в грудні придбали більше число членів. В грудні працюють з подвійною енергією пані союзові секретарки та організатори. З-поміж найактивніших назвати б дотеперішню чемпіонку - жінку секретарку та голову нюаркської округи п. Стефу Букшовану, здобуток якої досі становить сорок членів, а далі пані Катерину Мураль з Клівленду, Марію Ґерус з Нюарку, яка вже в грудні здобула шість членів, Анну Ремик з Бостону, яка прямує до сорок членів у цім ювілейнім році, секретарку й успішну організаторку членів з Дітройту пані Любу Васько, яка з грудневим здобутком має на своєму річному рахунку 38 членів й інших. Всі вони своїм прикладом допомагають іншим здобувати справді ювілейні осяги.

Ніксон нараджувався з кол. президентом Джансоном і іншими державними мужами

Вашингтон. — Президент Ричард М. Ніксон прийняв в четвер 11 грудня у Білому Домі колишнього президента Линдона Б. Джансона й перевів з ним двогодинну розмову, пообідавши з ним. Про хід тієї розмови не подано ніякого комунікату за винятком інформації, що вона стосувалася різних закордонних справ, як В'єтнамська війна і шанси замирення, переговори з Совєтами про обмеження зброї для масового винищування, американсько-японські взаємини і т. д. Коли кол. президент Джансон вийшов з Білого Дому і стрінув гурт журналістів і відвідувачів — він нічого не сказав, тільки рукою привітав приявних і від'їхав. Пресовий секретар Білого Дому Роналд Зіґлер заперечив якесь особливе значення відвідин Л. Б. Джансона у Білому Домі, ствердивши, що Ніксон залюбки радиться в різних державних мужів у справах закордонної політики. У тому самому дні, в минулий четвер, Президент перевів одногодинну нараду з колишнім державним секретарем за президентури Трумана, Діном Ачесоном, колишнім нюйоркським губернатором і двократним кандидатом Республіканської партії на президента Томасом Дюі і колишнім високим комісарем ЗСА на Німеччину, емеритованим генералом Лушіюсом Клеєм. У минулий вівторок Президент відбув розмови із запрошеними до Білого Дому президентом „Чейз Манґеттен Бэнку" Дейвідом Рокефеллером, колишнім секретарем скарбу Робертом Андерсоном, колишнім координатором у справах зброєння Джаном МекКлоєм. Кілька тижнів тому Президент запросив на довшу розмову кол. амбасадора в Москві Джорджа Ф. Кеннана. Линдон Джансон вперше відвідав Білий Дім від інавґурації Ричарда М. Ніксона 20 січня ц. р.

Паризька конференція про В'єтнам зійшла на другий плян

Париж. — 11 грудня ц. р. відбулося 46-те з черги засідання Паризької конференції про В'єтнам, на яке не явився голова північно-в'єтнамської делеґації Хуан Туї. Його заступник Га Ван Ляв заявив , що відсутність Хуана Туї треба приписати „саботуванню" Америкою Паризької конференції й обниженню її вартости тим, що президент Ніксон не призначає нікого на місце Генрі Кебота Ладжа, голови делеґації ЗСА. Водночас той речник Північного В'єтнаму знову назвав „в'єтнамізацію" В'єтнамської війни, себто збільшування, озброювання й вишколювання південнов'єтнамської армії, як плян продовжувати В'єтнамську війну. Представниця В'єтконґу, чи — формально — „міністер закордонних справ" підпільного комуністичного уряду в Південному В'єтнамі, пані Нґуєн Ті Бінь, повторила заяву В'єтконґу, що коли Америка проголосить беззастережне відкликання всіх своїх військ з В'єтнаму впродовж шости місяців, то комуністи не будуть атакувати американських військ. Тимчасовий голова американської делеґації Філіп Габіб заявив, що американська делеґація завжди готова розпочати з комуністичною стороною ділові наради. Щодо пропозиції пані Бінь, то Габіб заявив, що та пропозиція не поважна ,бо промовчує, що будуть діяти північно-в'єтнамські війська, коли американські відійдуть геть. Число членів американської делеґації зменшено з 14-ти до 10-ти. Президент Ніксон висловив на своїй понеділковій пресовій конференції сумнів щодо успішности Паризької конференції та заявив, що без уваги на неї він переводитиме „в'єтнамізацію" війни і ступнево відкликуватиме американські фронтові війська з В'єтнаму. У Ганою тамошній військовий міністер Во Нґуєн Джіяп заявив, що „в'єтнамізація" буде „нещастями" одинаково для південно-в'єтнамської „лакейської" армії, як американської: він не вірить в боєздатність південно-в'єтнамського війська.

Ізраїльські літаки заатакували Сирію — збили три джети

Єрусалим. — Однаково ізраїльці, як сирійські араби повідомили, що над Сирією відбулися в мин. четвер летунські бої, при чому мешканці столиці Сирії Дамаску могли бачити різні моменти тих боїв. Дамаск лежить всього за 30 миль від демаркаційної лінії, накресленої після червневої війни з 1967 року. Ізраїльський комунікат твердить, що збито три сирійські джети совєтського типу „МІГ", при чому один літак розлетівся в повітрі, один розбився вдаривши об землю, а з горіючого третього пілот встиг вискочити з парашутом. Сирійці твердять, що знищили в тих боях у повітрі два ізраїльські літаки, — ізральці заперечили цьому і заявили, що всі їх машини вернулися ціло на свої летовища.

М. Степаненко і В. Біляїв відвідають европейські країни

В середу, 17 грудня ц.р. відлетять до Европи проф Микола Степаненко, віцепрезидент УНР і генеральний секретар ЦК УРДП, та Володимир Біляїв, заступник голови Об'єднання Прихильників УНР у ЗСА. Вони відвідають осідок Державного Центру УНР, центральні установи української еміґрації в Німеччині й Англії та важливіші громади, а також відбудуть важливі наради із своїми однодумцями. Проф. Микола Степаненко, який від листопада ц.р. очолює Комісію для справ культури при Секретаріяті СКВУ (після смерти бл. п. Людмили Івченко), має на меті ближче запізнатися із членами цієї Комісії в Европі та затіснити зв'язки з установами й діячами української культури в Німеччині і Англії.

ВІДБУДЕТЬСЯ НАУКОВЕ ЗАСІДАННЯ В УВАН

Ню Йорк. — У приміщеннях Української Вільної Академії Наук в Ню Йорку відбудеться в суботу 13 грудня ц. р. о 5-ій г. по полудні чергове наукове засідання. Доповідатиме д-р Тарас Гунчак із Ратґерського університету на тему „Панславізм чи панрусизм". Запрошується всіх зацікавлених.

Палата схвалила новий виборчий закон

Вашингтон. — Палата Репрезентантів 11-го грудня більшістю 208 до 203-ох голосів схвалила новий виборчий закон, який підтримує Уряд президента Ніксона, відмовившися продовжити теперішній виборчий закон із 1965-го року, який був схвалений на те, щоб допомогти зареєструватися неґритянським виборцям в південних стейтах. Сенат ще не вирішував цього законопроєкту. Згідно з новим проєктом не треба буде доказу грамотности на те, щоб зареєструватися як виборець у всіх 50-ох стейтах ЗСА. Закон із 1965-го року касував вимогу свідоцтва про грамотність тільки в тих стейтах, де число зареєстрованих виборців під час виборів у 1964-ім році було менше, як 50 відсотків. Друга важна зміна в новому виборчому законі це те, що у всіх стейтах будуть однакові вимоги щодо часу перебування на тому самому місці перед реєстрацією. Голова Крайового Товариства для Поступу Кольорових Людей Кларенс М. Мітчелл назвав схвалений Палатою виборчий законопроєкт „катаклізмом-поразкою" для руху, що змагається за громадянські права.

Президент Ніксон має труднощі із федеральним бюджетом

Вашингтон. — Президент має клопіт із тим, який високий має бути федеральний бюджет на біжучий фінансовий рік, який кінчається 30-го червня 1970-го року. В квітні Президент визначив, що бюджет не сміє перевищити суми 192.9 більйона долярів, і що в цій сумі мають бути видатки на оборону — 77.9 більйона долярів. В травні Конґрес вирішив, що федеральний бюджет не сміє перевищити суми 191.9 більйона. Але Конґрес не виключав можливости, що найвища сума бюджету може бути де що змінена в рямках визначеної Президентом суми. В липні Президент побачив, що деякі видатки в бюджеті так збільшилися, що не можна буде втримувати запроєктовану найвищу суму бюджету — 192.9 більйона, тому запропонував зменшити видатки на оборону на три більйони — в сумі 74.9 більйона. Але Конґрес значно збільшив видатки на інші пункти в бюджеті. Президент мусить тепер: або шукати дальшого зменшення оборонного бюджету, або просити Конґрес, щоб збільшити висоту,до якої може доходити бюджет.

25-им зошитом закінчено п'ятий том словникової „Енциклопедії Українознавства"

Сарсель, Франція. — У видавництві „Молоде Життя" вийшов уже з друку 25-тий зошит словникової частини „Енциклопедії Українознавства", що появляється тут за головною редакцією проф. Володимира Кубійовича. На зміст цього 25-ого зошита, що охоплює гасла і статті, починаючи від А. Павлося і кінчаючи календарем „Перемишлянин", склалися крім кількох соток інших гасел ще такі більші статті: Палеографія — О. Горбача, Панславізм — В. Косика, Панщина й кріпацтво І. Витановича, Паперова промисловість, Пашпортна система і Пенсії — В. Голубничого, Парана — О. Борушенко, Парафія — І. Коровицького й о. І. Патрила, Париж — А. Жуковського, Пародія й Л. Первомайський — І. Кошелівця, Партійна освіта і Педагогічні інститути — І. Бакала, Педагогічна освіта — його ж і Б. Кравцева, Патронат — о. І. Патрила, Пацифікація — В. Мудрого, Педагогіка — Б. Кравцева, Педагогічна преса — С. Янів, Пенітенціярна система А.Білинського-Ю.Старосольського, Передкавказзя і Передкарпаття — В. Кубійовича, Перекладна література —Б. Кравцева й А. Жуковського, Перемиська епархія — П. Ісаєва, як також Параґвай, Парафіяльні школи, Парк, Патріярхи — Р.М. Двадцять і п'ятим зошитом закінчується п'ятий том словникової частини „Енциклопедії Українознавства", який після оправи буде розісланий тим передплатникам, що не одержують цієї енциклопедії зошитами. Друкується і незабаром вийде 26-ий зошит „Енциклопедії Українознавства".

„Тризуб" Філядельфія відкриває бенкетом перебудований дім

В неділю, 14-го грудня, відбудеться бенкет в просторій залі дому „Тризуба" у Філядельфії для святочного відзначення відкриття цього власного дому „Тризуба" після його основної перебудови і побільшення коштом близько $70.000. Після цієї перебудови, що її перевів контрактор Василь Посполита, відомий діяч Філядельфійської громади, дім „Тризуба" збільшився на вартости до $150.000, що є справді гарним здобутком Українського Спортового Осередку „Тризуб" у Філядельфії.

У святочному бенкеті з нагоди відкриття перебудованого дому візьмуть участь члени УСО „Тризуб" та представники місцевих громадських установ і організацій, як теж представники братських Союзів. В домі „Тризуба" відбувають постійно свої збори п'ять Відділів УНСоюзу та Окружний Комітет Відділів УНСоюзу Філядельфії й околиці. У мистецькій програмі бенкету виступить Музична Група Пластової Молоді Філядельфії.

Інж. Методій Борецький маґістром технічних наук

Філядельфія. — На початку грудня ц.р. інж. Методій Борецький здобув академічний ступінь маґістра з технічних наук на Технологічному Інституті ім. Дрекселя у Філядельфії. Щоб здобути цей науковий ступінь, кандидат мусить мати закінчену технічну освіту, завершену ступнем бакалавра наук, набути додаткових 45 академічних кредитів з певної серії технічних предметів та написати відповідну тезу. Інж. М. Борецький опрацював тезу „Застосування інструментів для вимірювання напруги в залізобетонах під тиском ґравітаційного тяґару". Відомий Технологічний Інститут ім. Дрекселя у Філядельфії належить до одної з передових академічних інституцій З'єднаних Стейтів Америки. Читачі „Свободи" знають інж. М. Борецького з його фахових статтей, головно на космічні теми.

СВОБОДА SVOBODA
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year $18.00; six months $9.50; three months $5.00. For UNA members monthly 65¢.
Статті підписані їх авторами, не мусять відповідати становищу редакції.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Червоний прапор на 5-ій Евеню

У минулий вівторок, коли президент Ніксон прибув до Ню Йорку, щоб взяти участь у спортовому бенкеті в „Валдорф Асторії" — коло 3.000 гіппісів, „похожих радше на мавпи, як на людські істоти, — з перепрошенням на адресу мавп" — за висловом популярного „Дейлі Ніюз" — уладили навпроти Валдорф Асторії на 5-ій Евеню крикливу демонстрацію. Коли сильні відділи поліції не допускали їх під готель — один поліціянт дістав каменем в лице, одного поліційного старшину вдарили олов'яною рурою по голові. Свою опозицію супроти Ніксона гіппіси доказали, вибивши виставові вікна у кількох великих крамницях. Цим разом уже ніяка ліберальна американська газета не писала, що це були „пацифісти" й „мирні противоєнні демонстранти": бо вони вивісили на прапорній жердці перед великим банком на 5 Евеню червоний прапор і безперервно вигукували на честь Північного В'єтнаму й В'єтконгу.

Роззухвалені поблажливістю адміністраційних і судових властей, що борсають конституційні права всіх громадян, та підбадорені наївністю й короткозорістю різних інтелектуалів, конгресменів і сенаторів, що підтримали демонстрації „В'єтнамського Мораторіюму" комуністи почивають виступати вже без маски, не приховуючи своїх симпатій до ворога, у війні проти якого згинуло вже кругло 40.000 американських вояків. Очевидно, що цим вони компромітують тих, які дотепер заперечували комуністичну руку в „дозволених конституцією мирних демонстраціях", і які разом із ними маршували недавно у поході „Мораторіюму" Пенсилвенською евеню у Вашинґтоні.

Вівтіркова демонстрація в Ню Йорку, як і виявлення винуватців жорстоких убивств в Каліфорнії — дискредитують цілий рух „гіппісів", що його дехто до цього часу випадвував, як ніби духову течію, що зродилася з сучасних нездорових соціяльно - політичних відносин. Між гіппісами є безсумнівно спантеличені недолітки, є збунтовані проти своїх батьків і суспільства хлопці й дівчата, які не думають про ідеологію. Але — на згаданих конкретних прикладах — виявилось, що стрижнем цього руху є свідомі комуністи та їхні агенти, і що використовують той рух торгівці наркотиками, які, затруюючи фізично й духово молодь, штовхають її до злочинів.

Можливо, що ці останні події, після яких напевно прийдуть дальші подібні, протверезять тих американських політиків, професорів і журналістів, які звикли легковажно ставитися до комуністичної загрози в Америці. Згаданий угорі популярний американський щоденник слушно пригадує, що в 1917 році невеликий гурт фанатичних визнавців Маркса захопив у Росії владу тільки тому, що „мовчазна більшість" росіян не здобулася на рішучий спротив. У рр. 1917-18 програла демократія на всьому просторі Сходу Европи включно з Україною, бо не виявила своєї сили й допустила до влади большевицьку меншину, яка скувала терором і поліційним режимом понад 200 мільйонів людей. Програла й німецька демократія, яка вибрала на свого канцлера Адольфа Ґітлера, не зорієнтувавшись у змісті „Майн кампфу". Американська й британська демократія виявила свою силу у другій світовій війні. Але тепер уже залунали в Америці тверезі голоси з перестором, що надмірний культ свободи, сполучений з великими достатками, не погрожує цій країні таким розкладом, який спричинив був загин античної Римської імперії.

Розпруженість американської демократії видно, наприклад, в палких голосах оборони „покривджених" чикагських громадянства. Скільки крику було на „брутальність" поліції, яка не поводилася в рукавичках з тисячами гіппісів і „іппісів", що прибули з цілої Америки під час минулорічної конвенції Демократичної партії в Чикаго. Минулого тижня в тому самому Чикаґо під час перестрілки з поліцією згинули два проводирі „чорних пантер", отже тієї організації, яка одверто проповідує перетворення Америки у „другий В'єтнам". І знову знайшлися гуманітаристи, які закидають поліції „брутальність". Зріст консервативної течії серед американського студентства, сотні тисяч підписів на петиціях із заявами льояльности супроти Ніксона, постання цілого ряду організацій для поборювання анархізму, нігілізму, комунізму й інших розкладових „ізмів" та для сприяння духовому відродженню Америки — це позитивний прояв. Сила американської демократії є в її свободах і признаванні критики. Треба вірити, що ця демократія не скінчить самогубством — потураючи свавоці.

I. Світ

АЛЯСКИНСЬКА НАФТА

1868 року Америка перебрала у своє посідання велику територію - Аляску, купивши її у Росії за сім мільйонів долярів. Багато було написано про ту купівлю і великі дискусії відбувалися тоді у зв'язку з цим у Конґресі. Тільки настирливістю та певністю переміг державний секретар В. Сюард у тій п о л і т и ч н і й боротьбі своїх противників, які не хотіли витрачати під час Громадянської війни великих грошей на ту „ледівню на далекій півночі". Росія хотіла позбутися тієї території, яка приносила їй лише клопоти. Крім того, в Петербурзі побоювались, що Англія може забрати Аляску без жадної платні.

Минуло сто років і „ледівня" повернула Америці у сотні разів більше, як за неї заплачено — золотом, футрами, головно рибою, а в останні десятиріччя і деревиною. Копальні золота, а з них найбільша в Джуно, де на три зміни працювало понад тисячу робітників, уже більше як 20 років не чинні й по їх безконечних галеріях блукають тільки туристи.

Проєкт Корпусу військових інженерів збудувати колосальну греблю на р. Юкон зустрічає спротив, бо електрика ще не потрібна на Алясці у великій кількості, до того ж та гребля могла б принести значні зміни в екології північної частини того краю.

Та ось уже три роки на північному березі Аляски, над Бофортовим морем Північного Льодового океану ведуться широкі пошуки нафти. Там, в околиці затоки Прудо, на глибині від 4 до 7 тисяч стіп знайдено величезні нафтові поклади. Колосальний простір нафтових піль вкриває ввесь північний берег Аляски від п. Баров, де вже багато років видобувають нафту, аж до затоки Амундсена в канадійських володіннях.

На основі дотеперішніх геологічних дослідів можна твердити, що запаси аляскинської нафти найбагатші в світі.

Неймовірно тяжкі умовини праці, далека віддаль від суходільних та морських шляхів створюють надзвичайно великі технічні труднощі для нафтової промисловости, але її колосальні капітали дали можливість взятися за реалізацію проєктів експлуатації того району.

У вересні - листопаді ц. р. відбулася подорож великого транспортового криголаму „Манґеттен" до затоки Прудо через т. зв. Північно - Західній Прохід, через вузькі протоки й затоки між островами канадійської півночі, з просторів Атлянтійського океану до Північного Льодового океану. Це — найкоротший шлях зі сходу до Азії, про який мріяли мандрівники майже п'ятсот років.

Нафтові компанії на чолі з Стандарт Ню Джерзі витратили 40 мільйонів долярів, щоб перебудувати криголам „Манґеттен", який має 125 тисяч тонн посмности та машини силою 43,000 парових коней. Устаткований навігаційними приладами, з залогою досвідчених моряків і групою науковців вирушив він у далеку дорогу. Ідеться про те, щоб протягом року перевозити мільйони тонн нафти морськими просторами, вкритими кригою, що часом сягають 40 стіп грубини. Подібних кораблів мають збудувати десятки.

Запаси нафти на Алясці числять на 30 більйонів барил, себто це найбільші нафтові багатства в Північній Америці.

Як уже зазначено, спеціялісти вважають, що нафтові джерела розкидані вздовж усього північного узбережжя Аляски. Справа тільки в тому, на яких глибинах вони лежать та яка якість тієї нафти. Крім того в усьому тому районі є великі запаси газу, але його з огляду на транспортові труднощі навряд чи можна буде в близькому часі використовувати.

Вже розпочато будову нафтопроводу через Аляску до порту Валдез. До 1972 року плянують укласти 800 миль рур, і тоді нафта зможе потекти з місця її видобування до того порту, де у великих танкерах буде транспортуватися до Каліфорнії і Японії. Треба згадати, що майже половина цього нафтопроводу буде уложена через тундру, бо на глибині 5-6 стіп знаходиться вічно мерзлий ґрунт, який спричинює великі труднощі при всякого роду будівництві.

Нафтопровід перейде через кілька гірських пасм, під аляскинським гайвеєм, який сполучає Канаду (Едмонтон) з центром Аляски-Фейрбенксом, дном великої ріки Юкон, далі через гори Вайт Мавнтейн вздовж ріки Річардсон, між льодовиками, вздовж південних берегів Аляски аж до гори св. Ілії на протязі яких 280 миль.

Порт Валдез, де під час останньої війни була американська військова база, доступний для більших кораблів, отже ним зможуть користуватися колосальні танкери для перевозу нафти в порти призначення.

Великі поклади нафти віднайшли також у Совєтському Союзі на узбережжі Північного Льодового океану. Звідти транспортувати її легше, бо вздовж берегів Сибіру можлива плавба в короткий час літа, але на перешкоді стоять недостача технічних засобів, брак фахівців і кваліфікованих робітників.

Які ж практичні наслідки виявлення аляскинської нафти на світових ринках, зокрема в країнах, для яких єдиним джерелом прибутку є „чорне золото"?

Близький Схід, себто арабські країни, є головним постачальником нафти для Европи, Південної Азії та Японії. Відкриття величезних запасів нафти на Алясці загрожує добробутові арабських країн. В тому обширі нафту видобувають так звані „сім великих сестер", серед яких п'ять американських на чолі з „Джерзі Стандарт", що дає 23 відсотки світової продукції, інтернаціональна компанія Шел і Британська Нафтова компанія, що дають 30 відсотків світової продукції.

Японська промисловість потребує щораз більше нафти, а що Японія власної нафти не має, її доводиться спроваджувати з Індонезії і Саад Арабії. Японці перевозять нафту великими танкерами, які пливуть від Перської затоки, довкола Індії та вузькою протокою Маляїв. Цей шлях має кілька небезпечних точок, головне біля Маляїв та в Південно - Китайському морі. Аляскинська нафта коштуватиме Японії значно дешевше і для її перевозу можна буде вживати більших танкерів.

Для Америки і Канади аляскинська нафта — нове джерело прибутків, великий стимул для дальшого розвитку промисловости і розбудови нових промислових центрів. Сьогодні ще годі усвідомити розмах тих можливостей, які відкрилися із знайденням величезних нафтових джерел у похмурих, далеких просторах півночі.

ЩЕ ПРО ЦУКОР

Лікар - науковець, кандидат медичних наук АН УССР П. Летичевський, виступив на сторінках газети „Радянська Україна" з 15 листопада із статтею п. н. „Ложка цукру". Автор стверджує, що цукор необхідний для життя людського організму, що молода людина може споживати на день від 80 до 100 грамів цукру, але не відразу, а впродовж дня.

„Надмірне вживання цукру, — пише П. Летичевський, — приводить до порушення жирового обміну, підвищує рівень холестеролу в крові, тим самим сприяючи розвиткові атеросклеротичних процесів, а також знижуючи здатність кишкових мікроорганізмів синтезувати вітаміни, зокрема такий необхідний для організму, як вітамін В12. Тому людям похилого віку, особам, схильним до опасистости, слід менше споживати цукру, кондиторських виробів. При перших ознаках грубіння, а також, коли людині за 40-50 років, рекомендується обмежити споживання цукру і солодощів до 50 грамів на добу. Це не так мало. В усякому разі по склянці солодкого чаю з двома - трьома ложками цукру ви можете випити вранці і ввечері".

Автор нагадує, що морозиво, тістечка і т. п. — це також значні дози цукру; рекомендує пити ягідні соки, особливо виноградний, яблучевий та з порічок. Для людей важкої фізичної праці, пише лікар-науковець, необхідно споживати трохи більше цукру, ніж звичайно.

Стаття закінчується так: „Отже, перед тим, як покласти собі в чай зайву ложку чи грудку цукру, згадайте ці слова".

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила

СЛ. П. ІВАН ШЕПАРОВИЧ

(Посмертна згадка)

Українська суспільність в Америці відпровадила в суботу 6 грудня ц. р. на вічний відпочинок одного з найвидатніших синів своєї старшої ґенерації.

Покійний Іван, нащадок одної із відомих родин Західньої України, народився 80 років тому, 1889 р. у священичій родині. Гімназію закінчив в Коломиї, а правничі студії у Львові.

Юнацькі роки Івана проходили в атмосфері великого національного збудження. Якраз тоді рідна йому Галичина звільнялася з наслідків століттього занепаду і певним кроком вступала на шлях повного відродження.

На чолі національного руху стояли священики, учителі й адвокати. Адвокатська канцелярія в місті та приходство і учительська хата в селі — були тими осередками, звідки виходили не тільки нові ідеї національного поступу, але й їх віддані апостоли, до яких належала також родина Шепаровичів. Батько Покійного о. Зенон, був одним із провідних діячів Станиславівського повіту. В його родині плекалися амбіції життьових успіхів, і тому нічого дивного, що так, як батько, так і його шість синів мали здорові амбіції стати провідними людьми свого народу. Як знаємо, найстарший між ними, Юліян Шепарович, займав відповідальні пости в старшинському корпусі Української Галицької Армії, а по війні вийшов на верхи нашого господарського життя. Покійний Іван гідно дотримував кроку своєму старшому братові.

Як власник поважного земельного мастку в селі Колодіївка, він мав близький зв'язок з селом і тому цілком природньо, що з цілою посвятою віддавався праці над піднесенням економічного стану українського хлібороба.

Ще не цілком погасли пожарища першої світової війни, як Покійний, у 1920-их роках, засновує кружки „Сільського Господаря" і незабаром стає спершу заступником голови, а потім головою повітової філії того товариства в Станиславові. Поряд з тим організує кооперативи, виїжджає з доповідями, щораз тугіше затіснює зв'язки з селом і стає не тільки великим його приятелем, але й звеличником його народньої культури. Він захоплюється вродженою інтеліґенцією українського селянина та його амбітним гоном до всього, що гарне, шляхетне і добре. Внаслідок того Іван Шепарович стає в найкращому розумінні того слова демократом, народолюбцем, і залишився ним до останнього віддиху свого гарного, чесного і трудолюбного життя.

Дякуючи своїй енерґії, організаційному талантові, тверезому, практичному розумові і високим прикметам характеру — Покійний природним порядком виходить щораз вище по драбині українського соціяльного і економічного життя. Він входить до керівних органів майже всіх повітових організацій в Станиславові, стає членом проводів центральних установ у Львові і репрезентує українців в загальнокраєвій державній установі „Хліборобська Палата".

У висліді воєнних подій 1939 року Іван Шепарович на короткий час переноситься до Люблина, а потім знову вертається до рідного Львова, щоб там очолити „Хліборобську Палату" в найважчих роках воєнного лихоліття, 1941-1944 рр. Його духова принциповість сполучена з тактом дозволяє йому використати цей високий пост для добра українського селянства навіть під жорстоким німецьким наглядом.

У 1944 році Покійний Іван, разом із своєю невідлучною і вірною товаришкою життя пані Меланією (з дому Громадка), виїжджає до Німеччини, а згодом до Америки. Хоч вихований у добробуті і хоч ціле своє життя займав високі становища, він з імпонуючою рівновагою духа і з гідністю переносить труднощі звичайного робітника в цій країні, а при тому з молодечою енерґією кидається у вир громадського життя.

Він згуртовує довкола себе кооператорів, які в 1957 році висувають його на пост голови Т-ва Української Кооперації, що стає центральною всього українського кооперативного руху в Америці. Його енерґії й наполегливості треба завдячувати, що в 1964 році появилася велика „Історія Українського Кооперативного Руху" д-ра Іллі Витановича, на сторінках якої записано для майбутніх поколінь велику господарську працю українського народу протягом століття.

Покійний брав живу участь також у політичному житті, і як голова УНДО в Америці, був одним із провідних діячів УНРади на американському континенті. В останніх роках його захоплював рух за патріярхальний устрій Української Католицької Церкви, і він підтримував його словом і ділом.

Хоч світогляд Івана Шепаровича формувався ще за австрійських часів, перед першою світовою війною, він був напрочуд молодим у своїх думках. Він розумів нашу добу і відчував потреби нового підходу до неї. А Україною і її долею жив усією своєю душею і всім серцем. Будучи з природи оптимістом, він вірив у світле майбутнє. Події останніх хроків в Україні, віддані виступи її молодого покоління на захист прав народу сповнювали його захопленням і надіями.

Характер Покійного цілком заслуговує на те, щоб його назвати кришталевим. Він умів дружити вірно, сердечно і непідкупно. Не було випадку, щоб Іван Шепарович не дотримав даного слова або щоб зламав домовлення. З ним можна було йти до кінця без страху, що він

(Закінчення на стор. 4-ій)

З НАШИХ БУДНІВ

„НА АНДРЕЯ"

Недавно вийшла в Торонті книжка п. Осипа Дячишина про Черче, — не от американське, а старокраєве, знану куплеву місцевість, багату на лікувальне болото, в Рогатинському повіті, що, як це загальновідомо, підсусідує з Бібрецьким. В одному з розділів цієї книжки автор описує прадавні звичаї-обичаї свого села, що збереглися в його пам'яті, між ними, згадує також Андріївський вечір.

„Вечір святого Андрія, — пише пан Дячишин на 50-ій сторінці, — був присвячений дівчатам, які приготовлялися вийти заміж. Дівчата збиралися групами по хатах та справляли вечірки — неклі пампухи або балабухи. Пирубки приводили на вечірки собак. Кожна дівчина окремо зазначувала свій балабух і ставила на стільці. Котрої дівчини балабух собака схопила найперше, ця дівчина повинна була незадовго вийти заміж".

Були ще інші ворожіння, що їх описує автор. „Дівчина виходила на поріг і прислухалася, з котрої сторони села почує вперше гавкання собак, — звідти мали б прийти до неї старости. То знову дівчата рахували кілки в плоті, при чому промовляли: „Вдівець — молодець, вдівець — молодець". Останній кіл у плоті був найважніший, він бо показував, за кого дівчина вийде заміж — за вдівця чи молодця. Про розведених, як бачимо, що не було мови в тих прадавніх часах...

Всі ці звичаї-вірування переконують нас в одному, що так, як у теперішні часи, так само і в сиві давнини, дівчині не легко було вийти заміж, і вона часто мусіла вдаватися до різних чарів-марів, ворожінь і заклинань, навіть собак запрягала до того бизнесу, щоб, з одного боку, приманити здоляша-жениха, а з другого ж боку — виворожити собі долю, відгадати майбутнє, що її жде.

Це мені пригадало, як одного року, в пізню осінь, відбувалася на Союзівці товариська зустріч котрогось куреня старших пластунок, — вже не пригадую, чи це були „Стежки", чи „Греблі", чи якісь, не згадуючи проночі, „Чортополохи", в кожному разі, дуже гарні і приємні дівчата, може й тому, що половина з них походила з Філядельфії... Саме тоді вони підготовляли свій Андріївський вечір, от і прийшли до мене, щоб я їм написав „якусь-таку, прошу пана, сценку чи скеч", в котрому можна б було пристосувати стародавні андріївські ворожіння до сучасної дійсности в Америці...

— Дівчатка, — не всі вони вже були дівчатка, але я сказав тоді — Дівчатка!.. Що ж вам тут, на Союзівці, показати з тих старосвітських звичаїв?.. Кілків у плоті рахувати не будете, бо тут плота немає. Звідки собака забреше теж не почуєте, бо якраз тоді сталося таке нещастя, що небіжчик Чемпій взяв та й помер... Але можемо зробити один „експеримент: поставаїте собі на порозі, в Гостинниці, і слухайте, звідки „Каделяк" загурбить, — з того боку напевно прийде до котроїсь з вас жених — молодий доктор!

Чого всім дівчатам-відлюдницям, у цей Андріїв вечір, від щирого серця бажаю!

Ікер

Антін Рудницький

ЧУДО З ОПЕРОЮ

(З НАГОДИ ЗАКІНЧЕННЯ ВИСТАВ ОПЕРИ „АННА ЯРОСЛАВНА")

(2)

Про виставу опери „Анна Ярославна" в М о н т р е а л і треба згадати окремо, тому, що її одинокі зорганізувала приватна особа, а саме п. Роман Підвисоцький, чи пак Рай Стівенс, власник фірми Ray Stevens Video Production. Не побоявшися винаймити для вистави опери величезну, розкішну — і дуже коштовну — залю Place des Arts (мабуть найкращу на цьому континенті!), він зорганізував просто знаменито не тільки саму виставу, але й після неї ще й дуже елеґантну, на велику скалю, „коктейл-парті", в чудовій залі, на яку запрошення, як і на саму оперу, чимало чужинецьких гостей. Тому і автор-диригент опери й усі її виконавці ще довго згадуватимуть цю виставу — в якій, до речі, мабуть уперше в історії, були програмки-брошури у трьох мовах, українській, англійській і французькій — за організацію й зразкове переведення якої належиться п. Підвисоцькому - Стівенсові вдячність і щира подяка.

Щира подяка належиться також усім тим десяткам наших громадян, які так сердечно гостили в своїх домах численних виконавців опери, возили їх автами на пробі й вистави та ще й давали їм харчі на поворотну дорогу! Автор цих рядків тут ще раз дякує за незвичайно милі хвилини пережиті під час своїх кілька-денних гостин в домах своїх друзів у Торонто, д-ра Петра й Олени Глібовичів, та, разом з своєю дружиною, в домах панства Івана й Олі Гутів у Детройті та д-ра Олександра і д-рі Галини Рудницьких у Монтреалі.

Організатори вистав у Дітройті та Клівленді розв'язали проблему нічлігів для цілого ансамблю опери, винайнявши ікс кімнат у мотелях „Шерэтон", в яких усі почувалися якнайвигідніше.

Та найбільшим чудом вистав опери „Анна Ярославна" треба, мабуть, вважати незвичайну відданість і ентузіязм усіх без винятку її виконавців, як солістів, так і членів хору „Кобзар" для опери й її успіху, та бажання їх усіх максимально причинитися до її успіху в кожному місті зокрема. Не зважаючи на турботи й невигоди зв'язані з поїздкою, не звертаючи інколи на втрату заробітків, п р о п у с к а ю ч и день праці, не зважаючи на недоспані ночі або й ночі цілком без сна — як це було при поворотті з Чикаґо, звідкіль треба було виїхати автобусом негайно по виставі, опівночі, щоб на вечір наступного дня добратися до Філядельфії, а солісти звідтам ще й до Ню Йорку.

Відданість членів хору „Кобзар" для опери й її успіху виявлялася, зокрема, в тому, що коли часто-густо той чи інший член хору заявляв, що до чергового міста він, чи вона, ніяк не може поїхати, то коли замовлений автобус приїжджав о годині пів до шостої чи в шості вранці, у Філядельфії, на умовлене місце — всі ті, які два-три дні перед тим заявляли, що не зможуть їхати, вже чекали на автобус...

Бажання ч л е н і в хору „Кобзар" здобути для опери якнайбільший успіх та їх внутрішня дисципліна виявилися і тоді, коли з технічних причин балет не зміг взяти участи в поїздці: без найменших зусиль одинадцять дівчат-хористок погодилися виступити також в ролі танцюристок, а потім з правдивою грацією виконували хореографічну ілюстрацію веснянок і гагілок за вказівками незрівнянної Роми Прийми-Богачевської, яка так чудово приготовила балет для вистав у Ню Йорку і Філядельфії.

Ці хористки-балетниці — це Мотря Чорнобіль, Віра Чайківська-Даттон, Марійка Леськів, Роксоляна Мак, Люба Бучинська, Рома Іваничко, Віра Козак, Зоряна Луцька, Бажена Філіпська, Люба Кос і Іра Коморовська. А коли одної з них в котрійсь виставі забракло, то її місце негайно, без проби, зайняла п. Таня Левицька, блискуче вив'язавшись з цього нового завдання.

Подібно, без проби, „вскочила" в сольову сопранову партію, як перед тим виконувала Евгенія Василенко, Орися Гевка, хоч внаслідок недавнього побільшення своєї родини вона ще не була вповні здоровою. Але й її відданість для хору й опери та її внутрішня дисципліна були сильнішими від фізичних недомагань. Чудо!

Хор „Кобзар" — це уніят серед усіх інших своєю внутрішньою суцільністю та згодою вище відданістю в виконуванні намічених завдань. Усе це він завдячує як усім своїм членам, так і своїм проводові, а в першу чергу енерґійному голові управи п. Омелянові Татунчакові та містоголові, невтомній і завжди повній ініціятиви Ірині Ільницькій. Але всі, без винятку, члени хору „Кобзар", які причинилися до історичних вистав моєї опери „Анна Ярославна" та до успіхів, усі вони заслуговують на таку саму похвалу і вдячність автора. Це крім названих угорі, пані: Віра Чорнобіль, Анна Дражньовська, Дозя Гарзсевич, Марія Галкова, Стефа Григорчук, Розалія Когут, Ярослава Кондра, Ярослава Матла, Наталка Пуйда, Стефа Хоптій, Олімпія Гайдучок, Галина Гомзяк, Ірина Ільницька, Софія Коморовська, Люна Луцька, Наталка Мацьків, Оксана Поритко, Ірина Райнер, Марія Сенейко, Маруся Штинь, Панове: Зенон Чайківський, Евстахій Филипович, Дмитро Фучко, д-р Петро Гевка, Іван Кентор, Роман Книш, Іван Кулиняк, Степан Сенейко, Омелян Татунчак, Ізидор Жилавий, Дмитро Блавий, Григорій Сорохан, Мирон Григорчук, д-р Роман Кос, Володимир Куропас, Олександер Левицький, Кость Пастушак, Михайло Пуйда, Богдан Стефанишин, Дмитро Стуковський, Роман Вомпель. Честь їм і слава!

Не абияким чудом було й те, що в особі піяністки хору „Кобзар", Роксоляни Гарасимович, я мав людину, яка була моєю справжньою „правою рукою" не тільки в підготові хору, але й в усіх виставах опери „Анна Ярославна" н е заступимою керівничкою всього сценічного апарату по тому боці театральної завіси. Тому, стоячи за диригентським пюльтом, я був завжди вповні спокійний за те, що кожній соліст, як і цілий хор, буде в час на своїх місцях (не раз, розуміється, бувало таке, що кілька разів, скільки то Росі прийшлося бігати по гардеробах і за кулісами, щоб вкрасти так, скільки вперті-решт кожного „загнати" на свої місця, чи не?!), що завіса підніметься й спуститься коли слід, що світла на сцені і в залі будуть притемнені, згашені чи роз'яснені або вповні засвічені, згідно з вимогами даної ситуації. Врешті й міг спокійно перечікувати між діями, чекаючи, коли мене Рося повідомить, що все готове й я можу йти до оркестри. Помічниця — чи — асистенка в найліпшому розумінні цього слова!

Незвичайно помічними були в усіх виставах Зенон Чайківський і Степан Сенейко, в руках яких було влаштування реквізитів та переведення у перервах якнайшвидше, сценічних змін. А до того, співаючи в хорі, вони ще мусіли й перевдягатися, щоб бути на час на сцені для хорових номерів!

(Далі буде)

СОЮЗОВЦІ! ЮВІЛЕЙНА КАМПАНІЯ ПРИНЕСЛА ДОСІ 4.585 ЧЛЕНІВ. ЩЕ ТІЛЬКИ 415 ЧЛЕНІВ БРАКУЄ ДО ПОВНИХ 5,000. ПРИСВЯТІТЬ УВЕСЬ СВІЙ ЧАС ДЛЯ ДОПОВНЕННЯ ЦЬОГО ЧИСЛА, ЩОБ З ПОВНИМ УСПІХОМ ЗАКІНЧИТИ ВЕЛИКИЙ ЮВІЛЕЙ БАТЬКА СОЮЗУ!

НОВИЙ МАНАСТИР СЕСТЕР ВАСИЛІЯНОК В АРГЕНТИНІ

Буенос Айрес. — У місті Алемі, провінція Місіонес, при українській католицькій парохії св. Петра й Павла Сестри Василіянки заклали новий манастир. Як повідомляв „Вісник" українського католицького Екзархату в Аргентині, новий манастир, спільно з парохією, має стати релігійно - культурним центром для українців у тому місті та для багатьох українських поселень довкола. Вірні розпочали будову власної церкви, а п. Фарелюк відступив свій дім для сестер, заки вони зможуть збудувати манастирський осідок. Настоятелем парохії в Алемі є о. Д. Шимчій, ЧСВВ. Покищо там ще немає української школи.

Зимова товариська зустріч КЛК Ню Йорк

Карпатський Лещетарський Клюб з Ню Йорку започатковує свій зимовий сезон товариською зустріччю для членів і симпатиків, яка відбудеться на оселі УНСоюзу „Союзівці" в суботу і неділю, 17-го і 18-го січня 1970 року. В програмі цієї товариської зустрічі запланована лещетарська прогулянка на „Скі Міні" в суботу ранком, а в суботу вечором буде влаштована у залі „Веселки" на „Союзівці" маскарада для дорослих і костюмова забава для дітей. Докладніші інформації про цю імпрезу для започаткування зимового сезону будуть подані в оголошеннях.

УКРАЇНСЬКЕ СПІВОЧЕ ТОВАРИСТВО
„Кобзар" у Філядельфії, Па.
— влаштовує —
31-го грудня 1969 року

Заля готелю Шератон
у Філядельфії, Па.
Стрій вечоровий.
ВСТУП ЗА ЗАПРОШЕННЯМИ.

ЗУСТРІЧ НОВОГО РОКУ

ОРКЕСТРА БОГДАНА ГІРНЯКА

Резервуємо столи у передпродажі. Просимо замовляти столи або поодинокі місця при столах, висилаючи належну суму на: KOBZAR, 338 West Logan Street, Phila., 19144. Телеф. інформації: IV 2-4061 (О. Татунчак), або DA 4-0345 (І. Ільницька).

В ДРУГУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого Незабутнього
МУЖА, БАТЬКА і ДІДУСЯ

бл. п.
ВАСИЛЯ ДОРОШЕНКА

буде відправлена
в неділю, 21-го грудня 1969 року
ПАНАХИДА
в Церкві СВ. ВОЛОДИМИРА в ЧИКАГО, Ілл.

Дружина АННА ДОРОШЕНКО
з Дітьми

Ділимося сумною вісткою
з Рідними, Приятелями і Знайомими,
що 11-го грудня 1969 року на серцеву недугу
упокоївся в Бозі,

наш Найдорожчий МУЖ і БАТЬКО

бл. п. Всеч. о. ВАСИЛЬ СЕРАФИМОВИЧ

парох Української Православної Церкви св. Юрія
в Майнерсвілл, Па.

ПОХОРОННІ СВЯЩЕНИЧІ ВІДПРАВИ почнуться в понеділок, дня 15-го грудня 1969 року о год. 10 ранку.

ПАРАСТАС в год. 7-ій веч.

ПОХОРОН у вівторок, 16-го грудня 1969 р. о год. 9:30 ранку, а опісля на Український Православний Цвинтар в Бавнд Бруку, Н. Дж.

В глибокому смутку:

дружина — ОЛЬГА
син — РОСТИСЛАВ

Читайте нові книжки ДОКІЇ ГУМЕННОЇ:

ЗОЛОТИЙ ПЛУГ —
роман. Химерне сплетення давноминулого й сьогочасного. Тверда оправа. Ціна — $5.00

ЧОТИРИ СОНЦЯ —
збірка оповідань та новель. Кольориста стрічка життя. Тверда оправа. Ціна — $5.00

Замовлення й оплату слати на адресу:

D. HUMENNA
t/o The Ukrainian Academy of Arts and Sciences
in the U.S., Inc.
206 W. 100th Street, New York, N.Y. 10025, USA

„СОЦІЯЛІЗМ ДАВНІЙ І НОВОЧАСНИЙ"

В цій книзі автор — Панас Феденко — дає огляд соціялістичних ідей від найдавніших часів і до наших днів.

В книзі є науковий огляд проблем демократії і диктатури, критична оцінка большевизму (комунізму) та нарис ідей і рухів демократичного соціялізму, що стоїть при владі або має великі впливи в різних країнах вільного світу.

Окреме місце має в книзі огляд соціялістичних ідей і рухів в Україні.

Ціна — 4.00 дол. Замовляти:

OUR WORD
Bank — Konto 564744
Bayerische Vereinsbank
Isartorplatz, Muenchen, West Germany

ДАРІЯ ЯРОСЛАВСЬКА
ОСТРІВ ДІ-ПІ
РОМАН
Друга частина трилогії „ПОВІНЬ"
Стор. 320. Ціна: $4.00
Перший і другий томи разом — $7.00.
Замовляйте в авторки:
D. YAROSLAVSKA-STOLARCHUK
566 Ridgewood Road Maplewood, N.J. 07040

Замість квітів на свіжу могилу
св. п. пл. сен. Кекилії Паліїв
ОСЕРЕДОК ПРАЦІ ПЛАСТОВИХ СЕНЬЙОРІВ
у КЛІВЛЕНДІ, ОГАЙО
складає 111.00 долярів
на закінчення видання Енциклопедії Українознавства
у Сарселі.

Пожертви зложили пл. сеньйори: Л. Боднар, Р. Возняк, О. Галяревич, М. Голіян, д-р З. Голубець, д-р М. Грушкевич, д-р І. Домбчевський, В. Ерденбергер, М. Кавка, М. Кассараба, Б. Ковч, Н. Козбур, Я. Кришталович, Д. Мельник, М. Мигаль, Е. Небеш, д-р М. Пап, Е. Палка, Р. Полатайко, Я. Руденський, О. Топорович, Д. Якубович.

Прийдіть до Мене всі, вигнанці працею і турботами перетомлені, ...і Я дам вам спочинок...

Ото незабаром приходжу, і зі Мною заплата Моя... Теперішня земля і небо, зберігаються для огня на день Суду...

Св. Матвія 11:28. Св. Івана 14:27.
Обявлення 22:12. II. Петра 3:27.

УКРАЇНЦІ НЮ ЙОРКУ І ОКОЛИЦЬ!

Маю шану повідомити, що в Ню Йорку при Другій Евеню 125, будуть виголошувані —

БІБЛІЙНО-ІСТОРИЧНІ ДОПОВІДІ

на тему ДРУГОГО ПРИХОДУ ХРИСТА СПАСИТЕЛЯ В ДРУГЕ НА НАШУ ЗЕМЛЮ, В НАШІ ДНІ.

Починаючи від дня 28 грудня 1969 р. кожньої неділі, середи і суботи, від години 6-8 в вечір.

Не нарушуючи жодних релігійних віровизнань і національних переконань з Божою поміччю всіх щиро запрошує...

Місійний працівник Української Євангельської Місії, яка проголошує про другий прихід Христа Спасителя в наші дні!

Боголюб Інж. І. ЛУЦИК

В ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
МОЄЇ НАЙДОРОЖЧОЇ ДРУЖИНИ

БЛ. П.
МАРІЇ КРИЖАНІВСЬКОЇ

буде відправлена
ПОМИНАЛЬНА СЛУЖБА БОЖА
в суботу, 20-го грудня 1969 року в год. 8:30 рано
в Церкві св. Юрія в Ню Йорку

СТЕПАН — муж

Замість квітів на свіжу могилу
бл. п. ВАСИЛЯ ФЕДЧИШИНА

Приятелі і Члени Г. К., і Син з Родиною зложили на вінок, який ніколи не зівяне 100.00 долярів на Harward University Ukrainian Center, який Покійний все підтримував та на наукові цілі.

в пам'ять Покійного зложили пожертви:

син Іван з родиною 25.00 дол., Приятелі: Mr. & Mrs. W. Huchko $20.00, Mr. & Mrs. R. Decepoli $10.00, Mr. & Mrs. S. Bodnar $10.00, Mr. & Mrs. J. Nastuk $10.00, Mr. & Mrs. S. Doroshenko $5.00, Mr. & Mrs. R. Gotty $5.00, Mr. & Mrs. J. Kearny $5,00, Mr. & Mrs. R. Nelson $5.00, Mr. & Mrs. S. Zelinsky $5.00, Mrs. Catherine Kuzma $5.00, N.N. $5.00. 100.00 долярів передано на Фонд Катедри Українознавства при Гарварді, 10.00 дол. оплата оголошення.

ВШ. Родині складаємо глибоке співчуття, а Покійному хай буде земля легкою.

Замість квітів на свіжу могилу
сл. п. Радника ІВАНА ШЕПАРОВИЧА
складаю 10.00 долярів
на Катедру Українознавства.

Ірина ДЕРЕШ

УВАГА! УВАГА!

З огляду на зміну адреси повідомляється всіх заінтересованих, що замовляють економічні книжки

„ОСНОВИ ТЕОРІЇ ЕКОНОМІЇ"
— та —
„ЕКОНОМІЧНА ПОЛІТИКА В МОДЕРНІЙ ДЕРЖАВІ"

а також проситься всіх тих, що ведуть кореспонденцію, писати на нову адресу:

DR. M. BIDA — 3347 W. Potomac Avenue, CHICAGO, Ill., 60651 U.S.A.

НЕЗАБАРОМ

велика індивідуальна виставка

ГАЛИНИ МАЗЕПИ

в Ню Йорку

СТЕЖІТЬ ЗА ДАЛЬШИМИ ОГОЛОШЕННЯМИ!

Замість квітів на могилу
бл. п. ІВАНА КОБАНА
зложили:

Марія МАЛЕВИЧ з Пітсбургу	15.00 дол.
Іван ФРАНКО з Бронксу	5.00 дол.
Анастазія КОБАН з Фльориди	30.00 дол.

разом 50.00 долярів
на Фонд Катедри Українознавства
при Гарвардському Університеті.

Анастазія КОБАН

ГОЛОВНА УПРАВА
ОБ'ЄДНАННЯ МИСТЦІВ УКРАЇНЦІВ в АМЕРИЦІ
запрошує Шановне Громадянство

на відкриття

XVI РІЧНОЇ ВИСТАВИ ПРАЦЬ СВОЇХ ЧЛЕНІВ та МИСТЦІВ ГОСТЕЙ

що відбудеться
в неділю, дня 14-го грудня 1969 р. в год. 1-ій по пол.
в приміщенні
Українського Літературно-Мистецького Клюбу
149 2-га евеню в Ню Йорку

Виставa буде відкрита від 14-28 грудня включно, щодня від год. 6-8 вечора, в суботи і неділі від год. 12:30 до 8 веч.

Увага! Жителі міста Рочестеру, Н. Й. і околиці! Увага!

НАЙБІЛЬШЕ ДОБІРНИЙ ВИБІР ТУТЕШНІХ ТА ІМПОРТОВАНИХ НАПИТКІВ НАЙДЕТЕ В ГУРТОВІЙ КРАМНИЦІ ГОРІЛОК ТА ВИН

ЮРІЯ КУЗІВА

ROCHESTER, N.Y., 908 Hudson Avenue Tel.: 338-1740

Реклямою крамниці — це солідна, ввічлива та фахова обслуга, а передовсім дешеві ціни. Заходьте туди і переконайтеся. Зокрема в передсвяточній випродажі вина "Pink Catawba" та "Concord" по 69 сотиків.

ПАРКОВА ПЛОЩА ДО ДИСПОЗИЦІЇ ПОКУПЦІВ.

ПОПИРАЙТЕ КЛИЧ „СВІЙ ДО СВОГО"

ПОДЯКА

Дня 23-го листопада 1969 року відійшов від нас у Вічність наш Найдорожчий БАТЬКО, ДІДУНЬО і БРАТ

бл. п. ВАСИЛЬ ФЕДЧИШИН

Похорон відбувся 26-го листопада 1969 р. з похоронного заведення Литвин і Литвин, до Католицької Церкви в Hillside, і на цвинтар Evergreen.

Покійний Батько походив з села Зеленів, Рогатин. Приїхав до Америки 1911 р.

Полишив 3-ох синів, синові, 4 внуків, і сестру Марію Вовк і 2 сестри в Україні.

Цією дорогою складаємо щиру подяку в першу чергу о. Я. Дибці за відправу Парастасу, і о. Кравчукові за відпровадження Покійного на місце Вічного Спочинку.

Складаємо найщирішу подяку Родині, Приятелям і Знайомим за вінки, Служби Божі, за пожертви, які в пам'ять нашого Покійного Батька зложили на Фонд Катедри Українознавства.

Дякуємо Всім за усні і листовні вислови співчуття. Хай Господь винагородить Вас всіх.

Сини: ІВАН з Дружиною і Дітьми
МИХАЙЛО з Дружиною і Дітьми
МИКОЛА з Дружиною і Дітьми
Сестра — МАРІЯ ВОВК

ПРЕЗЕНТАЦІЯ ДЕБЮТАНТОК НА ВЕЧЕРНИЦЯХ „ЧЕРВОНОЇ КАЛИНИ"

дня 28 лютого 1970 р. у великій балевій залі готелю New Yorker, 8th Ave. & 34th Street New York, N.Y.

Зголошення ВП. Дебютанток з долученим фото (розміром 2 x 3, або 4 x 6, або 6 x 9) та поданням докладної адреси і телефону — ім'я і прізвище своє і свого „кавалера" і батьків, гайскул чи коледж і назву молодечої організації, до якої належить, приймає

ВП. П-ні ХРИСТИНА НАВРОЦЬКА
89-22 Springfield Blvd.
Queens Village, L.I., N.Y. Tel. SP 6-0336

Середа, дня 31-го грудня 1969 року
Заля Українського Народного Дому
Початок о год. 9-ій веч.

Український Народний Дім в Ню Йорку, 142 Друга Евеню — запрошує на

НОВОРІЧНУ ЗУСТРІЧ

Грає оркестра „АМОР"
Добірний буфет у заряді
ВП. Пань.

СЛ. П. ІВАН ШЕПАРОВИЧ

(Закінчення зі стор. -2ої)

залишить свого партнера самого. Покійний відзначався такими прикметами характеру, які звичайно виносять людей на вершини і роблять з них добрих батьків, мужів, провідників громади і народу. У своєму мисленні і в поступованні Іван Шепарович був аристократом не в становому, а в духовому й моральному сенсі.

Таким знали Покійного його близькі співробітники за життя і таким він залишиться в їх пам'яті назавжди.

Прощаючи його на вічну дорогу, всі, хто його знав, схиляють свої голови перед тінню цієї шляхетної людини і віддають йому останню шанобу.

Прощають його, як доброго мужа своєї улюбленої дружини, як сеньйора славного роду, як друга, приятеля і знайомого зібраної на похоронах громади і далеко поза нею в Україні, в рідній Колодіївці, в багатьох містах Европи, Америки, Канади і Австралії. Прощають його, як кооперативного діяча, якому його колеґи надали титул свого почесного голови, і як політичного діяча, який широко і по-державницькому підходив до проблеми визволення українського народу.

Панахиди по Покійному були відправлені в четвер 4-го грудня і в п'ятницю 5 грудня ц. р. Прощальні слова виголосили дир. Іван Крамаренко, адв. Іван Флис, дир. Т. Мицик, ред. Роман Ільницький і мґр Роман Гуглевич.

Після жалобного Богослуження в суботу 6 грудня родина і приятелі відпровадили Покійного на вічний спочинок на цвинтар в Бавнд Бруку. Там над відкритою могилоюпромовили проф. Іван Паливода і інж. Клисяк.

В місцевому ресторані, на поминальному прийнятті, яким проводив ред. Роман Ільницький, промовляли ще проф. д-р Ілля Витанович, д-р Г. Ничка, інж. І. Раковський, В. Пушкар, д-р Т. Сендзік і інж. Б. Рак. Від родини Шепаровичів склав подяку інж. Юрій Шепарович, брат покійного Івана.

Прощання сл. п. Івана Шепаровича було навіяне глибокою пошаною до нього, як людини і як громадського діяча.

Р. І.

УЧНІ ШКОЛИ ПОСТАВИЛИ УРИВОК З „НАТАЛКИ ПОЛТАВКИ"

Торонто. — Учні Рідної Школи при Філії Українського Національного Об'єднання, УНО, в Західньому Торонті, під керівництвом учительки Христини Темник, гарно відзначили 200-ліття з часу народження клясика української нової літератури Івана Котляревського. Доповідь зробив учень старшої кляси Олег Антонишин. Діти рецитували уривки з „Енеїди", ілюстровані кольоровими прозірками на екрані, та власними силами поставили 3-тю дію з „Наталки Полтавки".

ПОВІДОМЛЕННЯ Членам і Відділам УНСоюзу

Повідомляємо Членів і Відділи УНСоюзу, що з уваги на закінчення року, Головна Канцелярія УНСоюзу мусить замкнути рахунки та здепонувати у банках гроші, одержані від Відділів,

не пізніше, як вполудне 31-го ГРУДНЯ 1969 р.

Гроші, прислані пізніше вже не зможуть бути зачислені на 1969 рік. З уваги на це, закликаємо всіх Членів УНСоюзу заплатити вкладки, платні в цьому місяці, якнайскоріше, а всі Відділи УНСоюзу вислати розчислення і гроші так скоро, щоб вони наспіли до Головної Канцелярії не пізніше, як у СЕРЕДУ, 31-го ГРУДНЯ 1969 року до полудня.

Звертається увагу на те, що Відділи, які спізняться з присилкою вкладок, будуть подані як довжники в річному та конвенційному звітах.

ГОЛОВНА КАНЦЕЛЯРІЯ УНСОЮЗУ

ПОВІДОМЛЕННЯ Адміністрації „Свободи"

З УВАГИ НА ЗАКІНЧЕННЯ БІЖУЧОГО РОКУ, АДМІНІСТРАЦІЯ ПРОСИТЬ ВСІ ТОВАРИСТВА ЧИ ПООДИНОКІ ОСОБИ, ЩО ДОВГУЮТЬ ЗА ОГОЛОШЕННЯ, ВИРІВНЯТИ ЇХ КОНЕЧНО НАЙДАЛІ ДО

15-го грудня 1969 року.

В книгарні „СВОБОДА" можна замовити:

КАТИХИЗМ християнської віри для молоді і старших. Багато кольорових ілюстрацій, ст. 240. Перероблений, доповнений і приміщений до постанов II Ватиканського Собору	$5.00
Богдан Лепкий: ПІД ЯЛИНКУ, ст. 104	1.50
Іван Франко: ЛИС МИКИТА — КАЗКИ. Тверда оправа, стор. 308	3.50
Леонід Глібів: БАЙКИ (ілюстровані), ст. 64	2.25
М. Дмитренко: МИХАПЛИК — оповідання про юного розвідника УПА, ілюстрації, ст. 48	1.50
Леся Храплива: ОТАМАН ВОЛЯ — повість для молоді, ст. 211	2.50
Леся Храплива: НА ВВЕСЬ БОЖИЙ РІК — декляматор для дітей	1.50
Леся Храплива: ЧАРОДІЙНЕ АВТО, оповідання для дітей	3.50
Леся Храплива: ПИСАНКА УКРАЇНСЬКИМ ДІТЯМ	1.50
Леонід Полтава: ЧЕРВОНА ШАПОЧКА. Музика Безкоровайного	3.00

Належність за книжки і 12 центів до кожного замовлення слати ЧЕКАМИ або ПОШТОВИМИ ПЕРЕКАЗАМИ до:

SVOBODA
81-83 Grand Street, P.O. Box 346
JERSEY CITY, N.J. 07303